

СЕКЦІЯ «ПРАВО ТА БЕЗПЕКА»

Нехаєв Ярослав Юрійович, здобувач вищої освіти 3-го курсу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Національної поліції України Дніпровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Телійчук Віталій Григорович, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, доцент, професор кафедри оперативно-розшукової діяльності факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Національної поліції України Дніпровського державного Університету внутрішніх справ

ДЯКІ ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ЯК СКЛАДОВОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В умовах сучасних безпекових викликів, пов'язаних із воєнним станом, активізацією кіберзлочинності, інформаційними диверсіями та використанням цифрових технологій злочинними угрупованнями, особливого значення набуває забезпечення інформаційної безпеки в системі оперативно-розшукової діяльності. Саме інформація сьогодні виступає одним із ключових ресурсів у діяльності правоохоронних органів, а її захист є необхідною умовою ефективного виконання оперативними підрозділами покладених на них завдань.

Оперативно-розшукова діяльність безпосередньо пов'язана зі збором, накопиченням, аналізом, використанням та зберіганням значних обсягів

інформації, частина якої має обмежений доступ або становить державну таємницю. У зв'язку з цим неналежний рівень інформаційної безпеки може призвести до витоку службових відомостей, розкриття конфіденційних джерел інформації, зриву оперативних заходів, створення загрози життю та здоров'ю працівників оперативних підрозділів і осіб, які співпрацюють із правоохоронними органами на конфіденційній основі [1].

Сучасне і повне інформаційне забезпечення діяльності оперативних підрозділів з використанням як негласних, так і гласних відомостей з метою виявлення всіх обставин вчинення злочинів є однією з умов підвищення рівня організації оперативно-розшукової діяльності оперативних підрозділів у протидії злочинам. Слід погодитися з В. Ортинським та В. Телійчуком, що отриману оперативно-розшукову інформацію щодо злочинів можна класифікувати на чотири групи: відомості, одержані: від осіб, яких конфіденційно залучено до виконання завдань ОРД; від інших (не оперативних) підрозділів правоохоронних органів; від працівників зарубіжних правоохоронних органів і організацій; від громадян у формі усних і письмових заяв (повідомлень) та ЗМІ [2].

Особливо актуальною проблема інформаційної безпеки стала в умовах повномасштабної збройної агресії проти України, коли інформаційний простір активно використовується як інструмент ведення гібридної війни. Противник застосовує кібератаки, засоби інформаційно-психологічного впливу, технічну розвідку, втручання в електронні системи та спроби отримання доступу до відомчих баз даних правоохоронних органів. За таких умов забезпечення належного рівня захисту інформації є не лише організаційним чи технічним питанням, а й елементом національної безпеки держави.

Важливо зазначити, що інформаційна безпека в оперативно-розшуковій діяльності охоплює комплекс правових, організаційних, технічних і

тактичних заходів, спрямованих на захист інформаційних ресурсів, каналів зв'язку, спеціальних технічних засобів та інформаційних систем. Значну роль у цьому процесі відіграє дотримання режиму секретності, обмеження доступу до службової інформації, використання захищених каналів комунікації та належний рівень професійної підготовки працівників оперативних підрозділів[3].

Однією з актуальних проблем залишається людський фактор. Недостатня цифрова грамотність, порушення правил користування електронними засобами зв'язку, недотримання вимог кібергігієни або службової дисципліни можуть створювати передумови для витоку інформації. У практичній діяльності правоохоронних органів нерідко виникають випадки використання незахищених месенджерів, неналежного зберігання електронних носіїв інформації чи передачі службових даних через відкриті канали зв'язку. Це свідчить про необхідність постійного вдосконалення системи професійної підготовки працівників у сфері інформаційної безпеки.

Зокрема, погоджуючись з О. Тузом, слід звернути увагу, що постійно зростаюча кібернетизація інформаційних потоків зажадала зміни існуючої структури кадрів оперативних працівників. У Скотланд-Ярді (Велика Британія) кількість оперативних працівників-аналітиків перевищує кількість інших («класичних») оперативних працівників у 2,8 разу, а у Федеральному бюро розслідувань (США) – у 4,7 разу. У спецслужбах (Центральне розвідувальне управління, США) цей показник сягає дев'яти [4].

Не менш важливим напрямом є впровадження сучасних інформаційно-аналітичних систем та технологій кіберзахисту в діяльність оперативних підрозділів. Використання автоматизованих баз даних, аналітичних платформ, засобів шифрування інформації та технологій штучного інтелекту значно підвищує ефективність оперативно-розшукової діяльності, однак

одночасно створює нові ризики, пов'язані з можливими кібератаками або несанкціонованим доступом до інформації.

Крім того, ефективне забезпечення інформаційної безпеки потребує належного нормативно-правового регулювання. Сучасний розвиток цифрових технологій вимагає вдосконалення законодавства у сфері захисту інформації, оперативно-розшукової діяльності та кібербезпеки. Особливої уваги потребує питання правового регулювання використання електронних доказів, цифрового моніторингу та сучасних технічних засобів під час проведення оперативно-розшукових заходів.

Отже, інформаційна безпека є невід'ємною складовою ефективною оперативно-розшукової діяльності та важливим елементом забезпечення національної безпеки України. В умовах сучасних загроз її значення постійно зростає, що обумовлює необхідність удосконалення системи захисту інформації, підвищення рівня професійної підготовки працівників оперативних підрозділів, розвитку сучасних технологій кіберзахисту та вдосконалення нормативно-правового забезпечення у відповідній сфері.

Список використаних джерел:

1. Шинкаренко І.Р. Правове регулювання оперативно-розшукової діяльності та здійснення негласних слідчих (розшукових) дій (структурно-логічні схеми) : навч. посіб. / І.Р. Шинкаренко, І.О. Шинкаренко, О.В. Кириченко. - Дніпропетровськ : ДДУВС, 2015. - 320 с.

2. Телійчук В. Г. Оперативно-розшукове прогнозування як форма інформаційно-аналітичної роботи оперативних підрозділів // Сучасні інформаційні технології в діяльності Національної поліції : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 2 листоп. 2023 р.). Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2023. С. 22–24.
URL: <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2023-2-303-308>

3. Капінус М. А. Оперативно-розшукова профілактика як складова частина оперативно-розшукової діяльності / М. А. Капінус // Актуальні питання оперативно-розшукової протидії злочинам: матеріали Всеукр. кругл. столу (серед здобув. вищ. освіти (м. Дніпро, 11 грудня 2020 р.). - Дніпро: ДДУВС, 2021. – С. 63-66

4. Туз О. Доступ до інформації як показник ефективності оперативно-розшукової діяльності / О. Туз // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. - 2023. - № 2 (123). – С. 303-308

Vydavatel:

Publishing house Education and Science s.r.o. IČO : 271 56 877.
Frýdlanská 15/1314 , Praha 8. MS v Praze , oddíl C,vložka 100614

**Lima Global Innovation
Forum 2026:
Sustainable Development,
Digital Horizons &
Interdisciplinary Academic
Research**

**Proceedings of International Scientific
and Practical Conference**

**May 28.2026
in PUCP, Lima, Peru**

Signed for printing on May 31, 2026.
Format 60x90/8. Headset Times New Roman.
Mental printing. arc. 3,64. Edition online.